

напрямку роботи, яка б передбачала комплекс різноманітних форм і методів залучення здобувачів вищої освіти до фізичної активності, здорового способу життя.

Література

1. Жалій Т. В. Гуманітарна підготовка майбутніх фахівців першого й другого рівнів вищої освіти в Україні: альтернативи, диспозитивність, пріоритети / Фізична реабілітації та здоров'язберігаючі технології : реалії і перспективи: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 9 листопада, 2017 р. [гол. ред. Л. М. Рибалко]. Полтава: ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка, 2017. С. 23–24.
2. Жалій Т. В. Формування правової компетентності майбутніх учителів в контексті новел освітнього законодавства *Дидакал: часопис* / А. Бойко (гол. ред.); Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, каф. заг. педагогіки та андрагогіки. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2015. Вип. 16: присвячено матеріалам всеукраїнської науково-практичної конференції “Упровадження основних положень Закону України «Про вищу освіту» як засіб забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи”, 17 листоп. 2015 р. С. 108–112.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація", схвалена Указом Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2016#Text>.

Кашуба Р., магістрантка групи 501-ФС

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник:

к.фіз.вих., доцент кафедри фізичної культури та спорту Гета А. В.

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВІДХИЛЕННЯМИ У СТАНІ ЗДОРОВ'Я

Проблема здоров'язбереження дітей є надзвичайно актуальною у сучасному суспільстві через сталу тенденцію погіршення стану здоров'я учнів, починаючи з молодшого шкільного віку [1]. Статистичні дані свідчать про те, що лише 20 % учнів є здоровими, а у 80 % дітей молодшого шкільного віку реєструються суттєві відхилення у фізичному розвитку та стані здоров'я [4].

Погіршення стану здоров'я дітей молодшого шкільного віку можна попередити засобами фізичного виховання, оскільки рухова активність є важливою умовою підтримки здоров'я, одним із факторів, що стимулює розвиток інтелектуальної, емоційної та інших сфер особистості [2]. У системі фізичного виховання закладів середньої освіти в більшості випадків спостерігається утилітарна установка на фізичний розвиток учнів, не завжди враховується мотиваційні пріоритети дітей різного віку до виконання фізичних вправ [1].

Аналіз наукових даних із проблеми формування мотивації дітей молодшого шкільного віку [4] дозволив виявити протиріччя: між складністю процесу формування ціннісних орієнтацій, що відображають змістовну сторону мотивації дитини до занять фізичними вправами, і недостатньо вираженою орієнтацією освітньої практики на вирішення поставлених завдань, особливо для учнів, які мають відхилення у стані здоров'я; наявністю об'єктивно потенціалу освітньої практики для формування мотивації дітей та його недостатньою реалізацією в реальному освітньому процесі, зокрема на уроках фізкультури [3].

Мотив – це побудник до дії, учинку, діяльності. Будучи спонукальною причиною, він додає поведінці людини певний напрямок і змушує діяти - саме так, а не інакше. З проблемою мотиву людина постійно зіштовхується в повсякденному житті, хоча не завжди усвідомлює це. Мотив не тільки визначає її поведінку, але великою мірою обумовлює кінцевий результат діяльності. Мотиваційна людина більш ефективно реалізує свою справу, а головне вона здатна на максимальну віддачу своїх духовних і фізичних сил, якщо цього вимагає досягнення поставленої мети. Намагаючись пояснити те, що детермінує поведінку людей, ми дуже часто піддаємося спокусі звести все до явищ, які лежать на поверхні. Бажання чи небажання, яке переживає людина, автоматично ототожнюються з мотивом.

Мотив є одним зі складових мотиваційної сфери школярів, це спрямованість активності на предмет, внутрішній психічний стан прямо зв'язаний з об'єктивними характеристиками предмета, на який спрямована активність. Якщо потреба характеризує готовність до діяльності, то наявність мотиву додає активності новий, більш дійсний характер. Коли мова йде про спеціально організовану рухову активність, необхідно з'ясувати зміст, особисту значимість цієї діяльності. Ціль – це спрямованість активності на проміжний результат, що представляє етап досягнення потреби. Щоб школярі усвідомлювали мету своїх дій і співвідносили їх з мотивами фізичного самовдосконалення, ціль рухової активності може залишатися однією і тією ж, а зміст повинен змінюватися – стати чемпіоном, бути матеріально забезпеченим, подобатися представникам протилежної статі тощо [1].

Специфіка фізичного виховання полягає в тому, що усвідомлена інформація стає мотивованим спонуканням до виконання фізичних вправ, використання природних факторів і формування такого способу життя, який сприяв би досягненню як особистих, так і суспільних цілей. Критерієм

ефективності цього процесу має бути рівень здоров'я дітей і підлітків, рівень фізичної працездатності і соціальної дієздатності.

Програма фізичного виховання у школі передбачає форми організації занять, які можуть певною мірою компенсувати дефіцит рухової активності дітей, що виникає в умовах насиченого загальноосвітнього процесу. Однак в реальних умовах функціонує тільки одна форма – урок фізкультури, що проводиться двічі на тиждень. Доповненням є самостійні заняття фізичними вправами, які здійснюються стихійно у вигляді рухових і спортивних ігор. Організованими формами занять в ДЮСШ та фізкультурно-оздоровчих центрах за даними дослідників охоплено близько 35 % дітей [3].

Покращення фізичного стану дітей, а отже і їхнього здоров'я, можливе лише при систематичних цілеспрямованих заняттях фізичними вправами, які мають тренуючий режим і носять розвивальний характер. Такими формами у школі є уроки фізкультури, секційні заняття і самостійні домашні завдання. За даними опитування учнів домашні завдання з фізкультури виконують близько 7 %. Результати досліджень показали, що виконання домашніх завдань може стати дієвою формою, яка сприятиме розвитку фізичної підготовленості тільки за умов зацікавленості школярів.

Потреби, мотиви та інтереси в галузі фізичного виховання мають свої вікові особливості і пов'язані з психологічним розвитком, соціальним формуванням особистості, темпераментом, соціально-економічними умовами життя конкретної сім'ї [2].

Отже, виявлені вікові закономірності формування мотивів та інтересів школярів у галузі фізичної культури і спорту, зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на мотивацію до занять фізичними вправами для удосконалення свого організму, дозволили актуалізувати окреслену проблему для учителів фізичної культури щодо організації і методики проведення фізкультурно-масової роботи з фізичного виховання у школі, щодо корекції програми з фізичної культури і диференційованого підходу до учнів з типологічними особливостями вищої нервової діяльності та відхиленнями у стані здоров'я.

Література

1. Андрєєва О. В. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять дівчат 12–13 років: автореф. дис. ...канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення»; Національний університет фізичного виховання і спорту України. К., 2004. 17 с.
2. Кунашенко М. Мотиваційні пріоритети до занять фізичною культурою і спортом підлітків 7–9 класів / Спортивний вісник Придніпров'я, 2010. № 1. С. 22–24.
3. Лисак І. Дослідження ціннісних орієнтацій школярів 8-х класів в процесі фізичного виховання / Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. Львів, 2013. Вип. 17, Т. 2. С. 92–94.
4. Томенко О. А. Взаємозв'язок між показниками соматичного здоров'я, рухової активності, теоретичної підготовленості, оволодіння руховими

діями та мотиваційно-ціннісної сфери школярів / Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наук. монографія за ред. проф. С. С. Єрмакова. Х.: ХДАДМ (ХХП), 2011. № 3. С. 148–150.

Киричок Ж., магістрантка групи 602-ФС

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник:

д.пед.н., професор кафедри фізичної культури та спорту Рибалко Л. М.

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Майбутня трудова діяльність охоплює щонайменше третину життєвого часу дорослої людини. Ефективне виконання професійних функцій на належному рівні потребують фізично здорового фахівця, який в умовах ринкової економіки має значні переваги, що актуалізує формування в нього ціннісного ставлення до здоров'язбереження. Водночас пріоритетною проблемою закладів вищої освіти є пошук шляхів зміцнення здоров'я студентської молоді як найвищої соціальної цінності.

У вітчизняних педагогічних дослідженнях особлива увага приділяється теоретичним і практичним аспектам ціннісного ставлення до здоров'я (А. Фурманов, М. Юспа), здорового способу життя (В. Бобрицька, С. Закопайло), оптимальної організації життєдіяльності (В. Приходько) та різних аспектам формування культури здоров'я майбутніх фахівців (Н. Башавець, О. Глагоцук, Ю. Драгнєв, С. Кириленко).

Потреба у здоров'ї є природною для молодої людини. У здоровому способі життя гармонійно поєднані біологічні особливості та соціальні умови людини. Здоровий організм має великий потенціал для активної життєдіяльності [2].

Здоровий спосіб життя, який є життєво важливим для молодої людини, необхідно вміло формувати і постійно підтримувати. Критеріями здорового способу життя є: гігієнічно обґрунтована поведінка, фізіологічно оптимальний режим праці, достатня рухова активність, раціональне харчування, відсутність шкідливих звичок, повноцінний відпочинок. Здоровий спосіб життя оптимізує біологічні та психічні показники організму. Студент, який постійно працює над власним оздоровленням, продовжує активний період своєї життєдіяльності, подовжує середню тривалість життя.

З метою реалізації пріоритетів у сфері професійної підготовки здорового покоління та підвищення продуктивності праці у фаховій діяльності, актуалізується необхідність формування культури здоров'язбереження студентів, що залежить від сформованості у них належного рівня